

La Harmonio

N-ro 249

Tutlanda Organo de Rondo Harmonia
Eldonejo : Rondo Harmonia

<< 目次 >>

- ☆ 2023~2025 年 RH 組織委員選挙立候補の受付 2 ページ
- ☆ 関西エスペラント大会でミニ大学 4 ページ
- ☆ 第7回広島 RH 同窓会 (福井政春) 6 ページ
- ☆ Ĉu lernado de lingvo estas malfacila kaj interesa? 7 ページ
ことばを学ぶことは難しくて面白い? (竹森浩俊)
- ☆ Historio de mono – de konka mono ĝis cifereca valuto – 13 ページ
貨幣の歴史 – 貝貨からデジタル貨幣まで (笹沼一弘)
- ☆ 「エスペラントの日」のポスター 20 ページ
- ☆ La Harmonioのアーカイブを読んで (今泉久典) 21 ページ
- ☆ イベントやインターネット情報 23 ページ

関西大会 (2022年6月) でのミニ大学 : 竹森さんの講演

2023～2025年 R H 組織委員選挙 立候補の受け付け

2023～2025年のRH組織委員（RHにおける役員の役割）への立候補を下記のとおり受け付けます。立候補をお待ちしています。

なお、2010年度まではRH組織委員選挙を毎年行っていましたが、2011年から3年毎に変更しています。

1. 立候補資格

2020～2022年の3年間に無断での会費滞納がないこと。その間に入会された会員の場合は、入会後の会費に滞納がないこと。

2. 立候補申込方法

2023年1月31日までに文面（電子メール可、様式自由）にて選挙管理委員（下記）まで届け出を行ってください。

〒567-0048 大阪府茨木市北春日丘2-10-4-16 後藤 美和
電子メール migoto@hkg.odn.ne.jp

また、2023年1月31日までに、選挙公報の原稿を本誌編集部に送付してください。

〒618-0071 京都府乙訓郡大山崎町大山崎尻江 13-8 森川和徳
電子メール kz_morikawa@yahoo.co.jp

内容は下記のとおりです。

1. 立候補者の自己紹介、経歴
氏名、年齢、性別、職業、住所、入会年、活動歴
2. 現在のRH活動およびエスペラント運動についての意見
3. 2023～2025年度、どのような活動を目指すのか。
※1000字以内。顔写真を付けてください。

3. 投票資格

2020～2022 年の 3 年間の会費を納入済みの会員

4. 投票及び開票

2023 年 2 月に投票資格をお持ちの方に選挙公報と投票用紙をお送りします。投票用紙に記入し、その投票用紙を返信用封筒に入れ、選挙管理委員まで返送してください。選挙管理委員が開票します。結果は、本誌 250 号（2023 年発行）にて発表します。

参考：2003 年以降の組織委員（あいうえお順）

2003 年	泉 従道、笹沼一弘、竹森浩俊、森川和徳 (長野県) (滋賀県) (奈良県) (京都府)
2004 年	泉 従道、笹沼一弘、竹森浩俊、森川和徳
2005 年	泉 従道、笹沼一弘、竹森浩俊、森川和徳
2006 年	泉 従道、笹沼一弘、竹森浩俊、森川和徳
2007 年	笹沼一弘、竹森浩俊、森川和徳
2008 年	笹沼一弘、竹森浩俊、森川和徳
2009 年	笹沼一弘、竹森浩俊、森川和徳
2010 年	笹沼一弘、竹森浩俊、森川和徳
2011～2013 年	笹沼一弘、森川和徳
2014～2016 年	笹沼一弘、森川和徳
2017～2019 年	笹沼一弘、森川和徳
2020～2022 年	笹沼一弘、森川和徳

関西エスペラント大会でミニ大学

第 70 回関西エスペラント大会が 6 月 18 日～19 日に大阪市立中央会館（大阪市中央区）で開催されました。参加者は 159 人、うち実参加者は 91 人でした。

この関西大会の大会ミニ大学として、私たち RH はエスペラント・ミニ大学（Esperanto-Universitato）を 6 月 19 日（日）9:30～11:20 の時間帯に分科会として開催しました。前回のミニ大学は、第 68 回関西エスペラント大会の 1 日目（2020 年 11 月 14 日）に開催しましたので、2 年ぶりの開催となりました。

参加者は講師 3 人を含む 15 人でした。

発表は 3 件。発表者各人の頑張りにより、かなりのレベルのものができたと思います。以下は、発表 3 件の紹介文です。

1. Ĉu elektromagneta ondo el poŝtelefono estas danĝera?

MORIKAWA Kazunori

Nun ĉiu japano posedas averaĝe unu kaj duonon da poŝtelefonoj. En tia evoluo, oni zorgas pri la efikoj de elektromagnetaj ondoj radiataj de poŝtelefonoj al homa korpo. Internacie, la forteco de elektromagnetaj ondoj estas reguligata per valoro de SAR (Specifa Absorbo-Ratio). Mi volas konsideri kiel oni uzas poŝtelefonon pli sekure.

携帯電話からの電磁波は危険か？（講師：森川和徳）

現在、日本人一人あたり平均して 1 台半の携帯電話を所有している。このような発展の中で、携帯電話から放射される電磁波の人体への影響が心配される。電磁波の強さは、国際的には SAR（比吸収率）で規制されている。携帯電話の安心な使用方法を考えたい。

※本発表は第 57 回関西エスペラント大会（2009 年 6 月 6～7 日）のミニ大学で発表したものとほぼ同じ内容です。発表内容は本誌 222 号（2009 年 12 月）に掲載済みです。

2. Historio de mono – de konka mono ĝis cifereca valuto –

SASANUMA Kazuhiro

De la antikva epoko ni retrorigardu la historion de mono. En la antikva epoko oni uzas konkajn aŭ ŝtonojn kiel monerojn. Lastatempe ni ofte uzas senforman monon, nome, ciferecan valuton. La evoluo de tekniko draste ŝanĝis nian konsumantan vivon.

貨幣の歴史－貝貨からデジタル貨幣まで（講師：笹沼一弘）

お金の歴史をご紹介します。古代には貝殻や石が硬貨として使われていました。近年は、形のないデジタル通貨が使用されるようになっていきます。技術の発展が私たちの消費生活を劇的に変えたと言えるでしょう。

（本文は 13 頁参照）

笹沼さんの講演

3. Ĉu lernado de lingvo estas malfacila kaj interesa?

Takemori Hirotoŝi

Oni konsideras la diversecon de lingvoj ĉefe en la angla, franca, ukraina, japana kaj Esperanto laŭ la vidpunkto de sonoj, vortordoj, konjugacioj kaj agokategoriigoj.

ことばを学ぶことは難しくて面白い？（講師：竹森浩俊）

ことばの多様性を、主に英語、フランス語、ウクライナ語、日本語、エスペラントにおいて、音、語順、動詞活用及び動作のカテゴリー化という観点から考察します。（写真は表紙、本文は 7 頁参照）

第7回広島RH同窓会

福井 政春（岡山県倉敷市）

8月20日（土）15時～18時に第7回広島RH同窓会を行いました。今年も昨年に引き続きZoomでの開催となりました。参加したのは17名です。内容は第1部が参加者各自の近況報告、第2部が現在のエスぺラントの状況を何人かで順番に報告しました。（①昨年の広島で行った日本大会の報告②3年前のアジア大会の報告③11月の韓国のアジア大会について）最後はTagigoで締めくくりました。

今年も多く地域、年齢の方が集まってくれました。

ドイツ（1名）、長崎（1名）、福岡（1名）、広島（7名）、岡山（1名）、兵庫（1名）、京都（2名）、神奈川（2名）
埼玉（1名）

エスぺラントへの関わり方はそれぞれですが、短い間でも広島RHにかかわったanoj達と楽しい時を持つことができました。今年も土曜日開催だと仕事の関係で集まりにくいこともわかったので次回は日曜日開催がいいかななどと思っています。これからもぜひ続けていければなど個人的には思っています。

Zoomによる集合写真

Ĉu lernado de lingvo estas malfacila kaj interesa?

Takemori Hirotoŝi (Nara)

1. Enkonduko

Saluton al ĉiuj. Mia nomo estas Takemori. Hodiaŭ mi volas paroli pri lingvo. Antaŭ ĉio, mi volas paroli pri la motivoj por ĉi tiu parolado. Estis du motivoj. Unu estas la lastatempa aĉeto de libro nomata "Mi amas vin... en 300 lingvoj"¹⁾. Estas bona libro por lerni pri la diverseco de lingvoj. El ĉi tiu libro, mi alprenas la frazojn en Esperanto, la angla, franca, ukraina kaj japana. Kaj mi konsideras la lingvodiversecon laŭ la vidpunktoj de sono, vortordo kaj konjugacio. Alia motivo estas akiri novajn sciojn pri lingvoakirado.²⁾ Kiel bebo lernas novan vorton kiam li aŭ ŝi lernas sian denaskan lingvon? Bebo lernas kategoriigi la substantivon, tio estas, klasifiki la substantivon en similajn aĵojn. Mi laste klarigas kategoriigon de ago same kiel substantivo.

Citoj:

1) Mi amas vin ...en 300 lingvoj: Lode Van de Velde

2) 言葉をおぼえるしくみ : ちくま学芸文庫、今井むつみ、針生悦子著

2. Sono (fonemo)

Sono gravas. Ni kunligas sonojn por doni signifon kaj komuniki. Beboj pli verŝajne identigas sonojn kiel fonemojn ol strikte identigi sonojn. La fonemo estas la plej malgranda fonetika unuo, kiu psikologie sentas la samon al la denaska parolanto kaj agas por distingi la signifon. La bebo provas kompreni, kiaj fonemoj estas uzataj el la vortoj parolataj de plenkreskuloj.

Mi legu la frazon en ĉiu lingvo. La frazo "Mi amas vin" estas

parolata antaŭ granda publiko. (Vidu Tabelon 1)

Tabelo 1 Fonemoj en la frazo:”Mi amas vin.” en la angla, franca, ukraina kaj japana.

Lingvo	Frazo	/Fonemo/
La angla	I love you	/aɪlʌvju/
La franca	Je t'aime.	/ʒətɛm/
La ukraina	Я тебе люблю.	/jatebeljubljú/
La japana	愛してる	/aishiteru/

Ni vidu kiom da vokaloj kaj konsonantoj havas ĉiu lingvo. Vidu Tabelon 2.

Tabelo 2 Nombro de vokaloj kaj konsonantoj en Esperanto, la angla, franca, ukraina kaj japana

Lingvo	Vokalo	Konsonanto
Esperanto	5	23
La angla	26	25
La franca	17	22
La ukraina	6	32
La japana	5	17

Pri la angla estas tre malfacile kalkuli la nombron da vokaloj. Estas grandaj regionaj diferencoj. En la usona angla, ekzistas proksimume 26 inkluzive de 8 duoblaj kaj 2 trioblaj vokaloj. Videblas, ke la angla havas abundajn vokalojn kompare kun aliaj lingvoj. Ĉi tio verŝajne

estas unu el la kialoj ke la angla prononco estas malfacila. 32 ukrainaj konsonantoj estas pli multaj, el kiuj 18 estas paroj de malmolaj kaj molaj konsonantoj, do efektive nombro de konsonantoj estas 24. Mola konsonanto estas prononcata kiam la lango alproksimiĝas al la malmola palato, kun la tono de i.

3. Vortordo

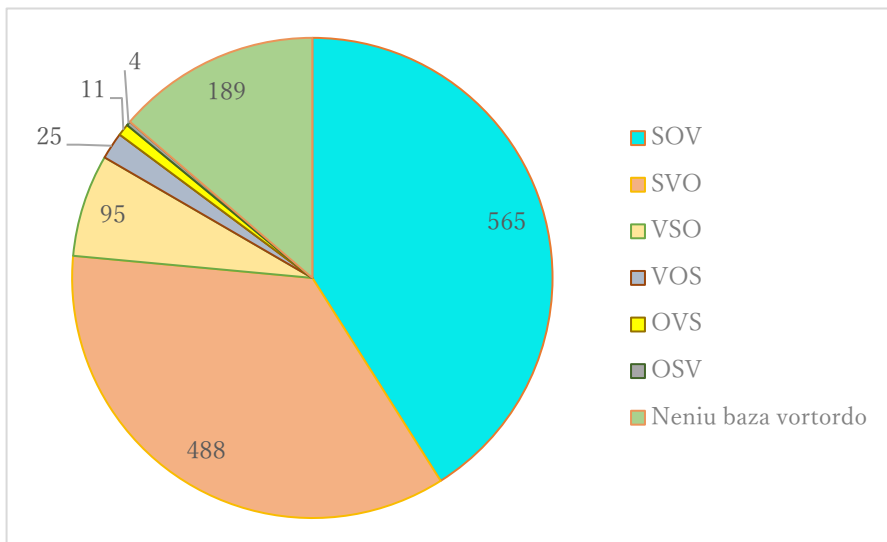
La vortordo estas la aranĝo de la elementoj en frazo. Kiam oni parolas en parola lingvo, vortoj estas prononcitaj unu post la alia, du vortoj ne povas esti prononcitaj samtempe.

La frazo "Mi amas vin." konsistas el tri elementoj: subjekto, verbo kaj objekto. Prenante la unuan literon de subjekto, verbo kaj objekto, ni indikas S, V, O. Esperanto aldonas la akuzativon³⁾ "n" al la objekto, do la ordo de S, V, O estas relative libera. Lingvoj uzataj en tia fleksebla vortordo kutime havas kazojn (格), kiuj indikas la rolojn de substantivo en frazo. Simile, en la japana, kie la vortordo estas relative libera, kazaj partikuloj (助詞) ludas ĉi tiujn rolojn. La japana estas SOV-tipo, sed la subjekto kaj objekto povas esti ellasitaj. La angla estas reprezenta SVO-tipa lingvo. Ĉar la objekto estas determinita nur per la vortordo, la substantivo kiu venas post la verbo estas la objekto. La franca kaj la ukraina estas ankaŭ SVO-tipoj, sed se la objekto estas persona pronomo, ĝi venas antaŭ la verbo kaj la frazo fariĝas SOV.

Citoj:

3) MANLIBRO pri INSTRUADO de ESPERANTO, Redaktoro: Katalin Kováts, ilei

Logike estas ses malsamaj vortordoj pro la sinsekvo en kiu la tri elementoj estas vicigitaj. Estas interese ke ekzistas ĉiuj tipaj vortordoj kiel montrite en la figuro 1 kaj ke SVO, SOV, VSO-tipaj lingvoj estas multaj. Ĉu S emas antaŭi O-n? Estas sufiĉe multaj lingvoj, kies vortordo ne estas fiksita.

Figuro 1 Nombro de lingvoj en vortordoj

https://en.wikipedia.org/wiki/Word_order

4. Konjugacio

Konjugacio estas la kreado de derivitaj formoj de verbo el ĝiaj ĉefaj partoj per ŝanĝo de formo laŭ reguloj de gramatiko (persono, nombro, modo, tempo, voĉo). Ekzemple, en Esperanto la verbo “ami” povas esti konjugaciita: ami, amas, amis, amata kaj amanta ktp. Dum la angla kaj Esperanto havas relative simplan konjugacion, aliaj lingvoj kiel la franca kaj la araba estas pli kompleksaj, kie ĉiu verbo havas dekduojn da konjugaciitaj formoj. Ĉi tie, mi konsideras la uzon de la prezenca indikativo. Indikativo estas unu modo ke la parolanto ĝenerale opinias vera.

Ĉar la fleksado de verbo indikas personon aŭ nombron, personaj pronomoj ofte estas ellasitaj en la itala kaj la hispana. La rusa kaj la ukraina havas similajn konjugaciojn, sed ne ellasas personajn pronomojn. En la franca, en la litero havas ses formojn laŭ la konjugacio, sed en la prononco, la singularaj tri personoj kaj plurala tria persono havas la saman sonon, kaj la pronomoj specifas subjekton.

Aliflanke, en la japana, la verbo ne ŝanĝiĝas depende de la persono aŭ nombro de la subjekto. En la okazo de la japana, la formo de la verbo ŝanĝiĝas depende de la vortoj kiuj sekvas kaj la subjekto estas ofte ellasita.

Konjugacio povas esti opiniita kiel formo de esprimo kiu reprezentas la subjekton kiu estas la aganto de ago. Ne gravas kia formo, eĉ se estas lingvo kiu ellasas la subjekton, kiel la japanan, oni verŝajne povas diri kiu estas la subjekto en la kunteksto.

5. Kategoriigo de ago

La verbo "amo" estas tiel abstrakta. La difino de ami en PIV estas jena:

- 1) Havi seksan inklinon al iu, de kiu oni esperas precipe plezuron
- 2) Havi koran inklinon al iu, kies feliĉon oni deziras
- 3) Volonte kaj plezure uzi ion

Prefere ol difini la vortojn kiel suprajn, ni ne povas uzi ĝin krom se vi komprenas la diferencojn inter similaj vortoj, kiel ami, ŝati kaj plaĉi.

Konsideru alian verbon, "teni", "havi". En la japana, la ago teni iun objekton permane nomiĝas "Mocu(持つ)". Se vi subtenas kaj tenas ĝin sur la dorso, oni nomiĝas la agon "Seou(背負う)", kaj se la objekto estas homo, "Oburu(おぶる)". En la japana, la ago subteni kaj teni objekton de iu parto de la korpo dependas de kie en la korpo la objekto por esti tenata estas persono, vivanto aŭ ne.

En la ĉina, la ago ekvivalenta al "hold" en la angla estas distingita per pli ol 20 verboj. En la ĉina verboj distingiĝas ne nur laŭ kiu parto de la korpo subtenas la objekton, sed ankaŭ laŭ la formo de la mano. Subteni per la kapo estas "顶 dǐng", subteni per la dorso estas "背 bēi", tenado per ambaŭ brakoj estas "抱 bào", ktp.

Dum en la angla, franca kaj eble Esperanto, verboj havas abstraktan signifon, kaj la korpopartoj kiuj subtenas ion estas esprimataj per prepozicio kaj korpoparto. Vidu Tabelon 3

Tabelo 3 “Li portas sakon surdorse.” en pluraj lingvoj

Lingvo	Ekzemploj
La japana	彼はバックを背負う。
La angla	He is carrying a bag on his back.
La franca	Il porte un sac sur son dos.
La ĉina	他背着一个包。
La ukraina	Він несе сумку на спині.

6. Konkludo

- Ni konsideris la diferencojn en fonemo, vortordo kaj konjugacioj en Esperanto, la angla, franca, ukraina kaj japana.
- Ni ankaŭ konsideris la verbon “teni”, “havi” kiel ekzemplon de kategoriigado de agoj precipe en la japana kaj ĉina.
- Ne estas dubo, ke lingva diverseco estas grava baro al lingvoakirado.
- Sed koni diversecon povas profundigi la komprenon de nia denaska lingvo kaj plilarĝigi nian pensadon.

(Fino)

<概要>

ことばの多様性を、英語、フランス語、ウクライナ語、日本語、エスペラントにおいて、音素、語順、動詞活用という観点から考察した。主に日本語、中国語における動作「持つ」のカテゴリー化の違いを比較した。

音素として母音、子音の数を比較。5つの言語のうち、英語の母音数、ウクライナ語の子音数が際立って多い。

主語(S)、動詞(V)、目的語(O)の語順の比較。日本語がSOVタイプであるのに対して、他の4言語はSVOタイプ。

動詞の活用：直接法、現在形においての比較。フランス語、ウクライナ語が人称と数によって変化するが、エスペラント、日本語は変化しない。

言語の多様性が言語習得の重要な障壁であることは間違いないが、しかし、多様性を知ることによって、母国語への理解を深め、思考を広げることができる。

Historio de mono

— de konka mono ĝis cifereca valuto —

SASANUMA Kazuhiro (Ŝiga)

La epoko de varmono

Unue mi parolos pri varmono, nome, varoj kiuj estis uzataj kiel mono. Antaŭ la apero de mono, homoj akiris necesajojn per interŝanĝo. Sed ni ne ĉiam havas aĵojn taŭgajn por interŝanĝo. Tial homoj kreis monon kiun oni pensas ke ĝi havas valoron. Oni uzis konkojn, grenon, ŝtofon, ŝtonon, ktp. Belaj konkoj, nomataj moncipreoj [宝貝] en la suda maro estis uzataj kiel mono en diversaj lokoj en la mondo.

En la insulo Japp en Mikronezio estis uzataj grandaj ŝtonaj moneroj. Ĉar ili estas tre pezaj, oni metis ilin sur la tero, kaj nur proprieto transiris. En Japanio, en la epoko Edo, oni taksis valoron de la tero per kvanto de rizo kiun la tero povas produkti. Kaj samurajoj ricevis salajron per rizo. Nome, rizo funkciis kiel mono.

La epoko de metalaj moneroj

Sekvante aperis metalaj moneroj. Ĉar oro estas tre rara, arĝento estis pli populara kiel mono en la mondo. Nomoj de valutoj de diversaj landoj devenis de nomoj de arĝentaj moneroj. Dollar en Usono, pound en Britio, livre en Francio antaŭ la revolucio estas famaj ekzemploj.

Dume en Ĉinio kupraj moneroj estis uzataj ekde la antikvaj epokoj. En mezepoko ili ne nur cirkuli enlande sed ankaŭ estis eksportitaj al najbaraj landoj. En la epokoj de Kamakura, Muromaĉi de Japanio oni uzis ĉindevenajn kuprajn monerojn.

En tiu epoko oni taksis, ke metalaj moneroj mem havas tiom da valoro.

De la 16a ĝis la 19a jarcento, arĝento ekonomie ligis diversajn landojn en la mondo.

En 15a jarcento eŭropanoj eltrovis grandajn arĝentminejojn en Latin-Ameriko. Potosí en Bolivio, Zacatecas [sakatekas] en Meksikio ktp. Arĝento elfositaj el tiaj minejoj cirkulis tra la mondo en la epoko de Malkovroj. Granda kvanto da arĝento ŝanĝis ekonomion de diversaj landoj en la mondo. En Eŭropo okazis la preza revolucio. Prezoj de diversaj aĵoj kelkoble altiĝis. Nome okazis inflacio. Pro tio malnovaj privilegiaj klasoj disfalis kaj novaj komercaj klasoj ekhavis potencon.

Dume en Ĉinio la registaro devigis pagi imposton per arĝento. Ĝis la 19a jarcento arĝentaj moneroj funkciis kiel internacia valuto en komerco. La plej populara monero estis nomata “Meksika dolaro” kiu ekcirkulis en 1535.

Dume ankaŭ en Japanio oni multe produktis oron kaj arĝenton. Dank'al nova tekniko el Koreio rafini metalon, tri grandaj arĝentminejoj, nome, Iwami en Simane, Ikuno en Hyogo, kaj Nobesawa en Yamagata. Nun Nobesawa estas konata kiel termofonto Ginzan-onsen. En la televida dramo Osin, tie laboris la patrino de Osin.

En la fino de 16a jarcento japana produktokvanto de arĝento okupis trionon de la mondo. Sed en la posta duono de la 17a jarcento ĝi malkreskis. Dume ankaŭ altiĝis japana produktokvanto de kupro. Ĝi okupis la unuan lokon en la mondo. Kaj Japanio eksportis kupron al Ĉinio.

Apero de biletoj

Metalaj moneroj havas du malavantaĝojn, Unue, ili estas pezaj. Estas malfacile porti multe da metalaj moneroj. Ŝtelistoj en malnovaj epokoj devis esti fortuloj. Due, metalaj moneroj estas erodiĝemaj. Ili iom post iom malgrandiĝas dum longa tempo. Tial en mezepoka Ĉinio naskiĝis monbiletoj.

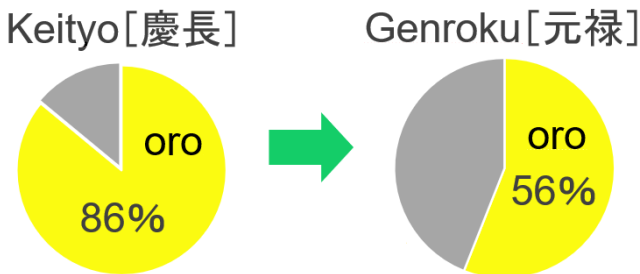
La plej malnova estas Jiaozi [交子] en Dinastio Song [宋]. Sekve aperis Jiaochao [交鈔] en Dinastio Yuan [元]. Jiaochao estis eldonita anstataŭ kupraj moneroj kiuj mankis en tiu epoko. Ĉar ili estas papero, ili ne havas saman valoron kiel kupraj moneroj. Por garantii la valoron oni presis drakon, la simbolo de imperiestro, sur la biletoj. Plue la registaro konservis iom da arĝento, kaj garantiis konverti biletojn al salo, kiu ankaŭ funkciis kiel mono. Tamen valoro de la biletoj falis pro troa eldono. Tial ili ne estis vaste uzata.

En moderna epoko aperis kaj disvastiĝis konverteblaj monbiletoj. Oni garantias konverti ilin al oro aŭ arĝento.

Monsistemo en Edo-epoko en Japanio

Jen mi klarigos monsistemon de Japanio en Edo-epoko. En Edo-epoko estis uzataj 3 specoj de moneroj, nome, oro, arĝento kaj kupro. La plej popularaj ormoneroj estis Koban, ovalformaj ormoneroj. De la komenco de Edo-epoko estis uzataj ormoneroj nomataj Keityo-Koban. La ormoneroj enhavas 86 procentojn da oro. Pura oro estas tro mola, tial ordinaraj ormoneroj enhavas arĝenton kaj aliajn metalojn.

En la fino de la 17a jarcento (Genroku-erao) Bakuhu-registaro kolektis ormonerojn Keityo-Koban, fandis ilin kaj reproduktis novajn ormonerojn. Ili enhavis 56 procentojn da oro. Nome, la kvanto de oro en unu monero fariĝis du trionoj. Valoro kiel metalo de ormoneroj malaltiĝis, sed Bakuhu-registaro garantiis saman valoron kiel antaŭe.

Do, kial Bakuhu-registaro reproduktis monerojn? Estas 4 kialoj.
 Unue, produktokvanto de oro malpliigis ekde la posta duono de la 17a jarcento.

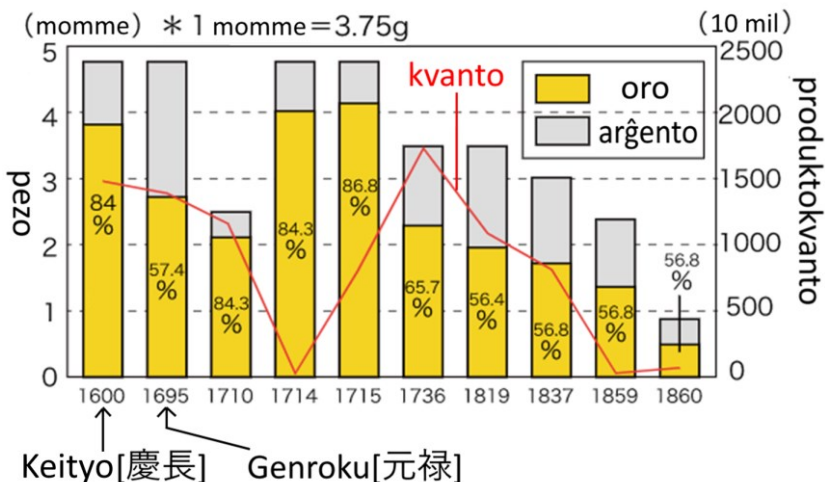
Due, multaj ormoneroj jam eluziĝis.

Trie, en la komerco en Nagasaki japanoj pagis al eksterlandanoj per ormoneroj, kaj enlandaj ormoneroj iom post iom malmultiĝis.

Kvare, pro la ekonomia evoluo, elspezo de Bakuhu-registaro plimultiĝis.

Rezulte de reprodukto de moneroj Bakuhu-registaro akiris grandan profiton, nome 5 milionojn da Ryo-oj, ĉirkaŭ kelkcent bilionojn da enoj.

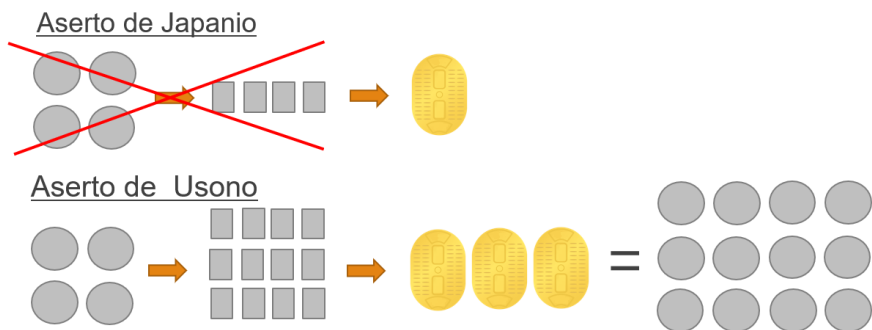
En la komenco de la 17a jarcento, en la epoko de Arai Hakuseki, oni realtigis la kvaliton de ormoneroj. Sed pro la progreso de mona ekonomio la merkato postulis ne kvaliton sed kvanton de moneroj. Jam estis malfacile teni altan kvaliton de ormoneroj. Tial Bakuhu-registaro faligis la kvaliton kaj pezon de moneroj, kaj klopodis cirkuladi pli multe da moneroj en merkato. Nu, la lasta Koban en 1860 estas tro malgranda, ĉu ne? Tio estis rezulto de la mona milito en la fino de Edo-epoko.

En la mezo de Edo-epoko aperis kaj abundis en merkato arĝentaj moneroj nomata Itibu-gin, kiu egalas al kvarono de unu ormonero Koban. Sed Itibu-gin ne enhavis sufiĉan arĝenton. Same kiel pri ormoneroj, Bakuhu-registaro malaltigis kvaliton de Itibu-gin kaj akiris profiton. Tial en la fino de Edo-epoko la kvalito de arĝento estis kvinono de tio de oro. Ĉi tiu kurzo estis trioble alta ol tiuj en aliaj landoj.

Kiam Japanio unuafoje decidis kurzojn kun eksterlandaj valutoj, Japanio asertis, ke eksterlanda arĝentmonero, Meksika dolaro egalas al unu Itibu-gin. Sed Usono asertis, ke Meksika dolaro egalas al tri Itibu-gin laŭ la pezo de arĝento mem, kaj la aserto estis adoptita. Dank’al tiu kurzo Usonaj komercistoj interŝanĝis Meksikajn dolarojn al Itibu-gin, kaj poste al japanaj ormoneroj, trioble altvaloraj ol la originalaj Meksikaj dolaroj.

Bakuhu-registaro por redukti la elfruon de ormoneroj eksterlanden faris malgrandajn ormonerojn, Man’en[万延]-Koban en 1860. Sed tio kaŭzis inflacion, kiu donas grandan damaĝon al Bakuhu-registaro.

Al la epoko de fidata mono

Do ni revenu al monda historio.

En la 19a jarcento naskiĝis orbaza sistemo. Tiam Britio invadis multajn landojn en la mondo kaj progresigis internacian komercon. Por doni fidindan garantion al la valuto, Britio kreis monsystemon bazitan sur oro. En 1816 Britio decidis ke ĝi faris ormonerojn

nomatajn suverenojn, kaj ke unu suverena monero egalas al unu brita pundo. Tiam oni trovis orminejojn en britaj kolonioj, Norda Ameriko, Aŭstralio, Sudafriko, unu post la alia. Tio subtenis la novan sistemon. Sekve ankaŭ aliaj eŭropaj landoj enkondukis la sistemon.

Japano registaro komencis orbazon en 1871. Sed pro la manko de oro la registaro ŝanĝis la sistemon al arĝentbazo. Tiam najbaraj landoj de Japanio ĉefe uzas arĝenton. Post la venko de la unua japana-ĉina milito, Japanio akiris grandan kompensan monon per oro el Ĉinio. Dank'al tio Japanio restarigis orbazon. Sub la sistemo de orbazo la registaro eldonis konverteblajn monbiletojn [兌換紙幣]. Oni povis konverti la monbiletojn en oron.

En la 20a jarcento du grandaj eventoj haltigis orbazan sistemon. En 1914 komenciĝis la unua mondmilito. Eŭropaj landoj devas aĉeti multe da militaj materialoj. Por pagi kotizon oni ofte uzas ormonerojn. Tio signifas ke oro elfloris eksterlanden. Por gardi oron militantaj registaroj haltigis kaj interŝanĝon de monbiletoj por oro, kaj eksporton de oro. Anstataŭ oro la registaroj eldonis multajn neŝanĝeblajn monbiletojn [不換紙幣]. Granda sumo de valuto en merkato naskis inflacion. Estas bone konata, ke en la postmilita Germanio okazis nekredible intensa inflaciego.

Post 10 jaroj en 1929 okazis la granda depresio. Pro monkrizo altiĝis mendado por oro. Tial multaj landoj refoje haltigis orbazon unu post la alia. 10 jaroj post la granda depresio okazis la dua mondmilito. Ĉefaj landoj ruiniĝis pro la milito kaj ne povis restarigi orbazon. Dume en Usono, kiu malmulte suferis pro la milito, kolektiĝis ĉirkaŭ 70 procentoj da oro en la mondo. Tial en 1944 komenciĝis la reĝimo de Bretton Woods. Reprezentantoj de membroj de unuigintaj nacioj kolektiĝis en la urbeto Bretton Woods en Usono, kaj decidis ke ili havu la reĝimon. Oni fiksas kurzon de usona dolaro kaj oro, kaj kurzon de usona dolaro kaj valutoj de aliaj landoj. Nur usona dolaro restis konvertebla kaj subtenis la sistemon.

Post la milito eŭropaj landoj kaj Japanio ekonomie reviviĝis kaj Komerca deficitito eksuferigis Usonon. Dume Usono komencis Vjetnaman militon kaj elspezis multe por militaj materialoj. Tial oro elfluis eksterlanden el Usono. Por eviti tion en 1971 Usono haltigis konverti dolaron en oron. Tio estas la Nixon-Ŝoko aŭ Dolara ŝoko. Jen komenciĝis la reĝimo de ŝveba aŭ fleksebla kurzo. La kurzo inter valutoj flekseble varias je oferto kaj demando. Nun valutoj de ĉefaj landoj en la mondo fariĝis fidata mono. Ĝia valoro nur estas bazita sur deklaro kiel mono fare de la registaro.

La epoko de cifereca mono

Lastatempe venis nova epoko de mono. Vi bone scias ke nun abundas diversaj ciferecaj monoj. Virtuala mono aŭ virtuala valuto simbolas la epokon. Virtuala mono estas cifereca reprezentado de valoro, kaj ĝi estas registrita kaj administrata per “blokĉena teknologio”. Virtuala mono havas jenajn karakterizajn ecojn.

Ĝi ne havas oficialan administranton.

Ĝi ne estas garantiata de naciaj aŭtoritatoj.

Kaj ĝia prezo vaste varias je oferto kaj demando. Ĝi nun estas spekulaj aŭ danĝeraj financaj produktoj.

Nu ĉu vi memoras ke en 2019 Fejsbuko en Usono projektis virtualan monon ligitan kun diverslandaj valutoj? Ĝi nomiĝis Libra (poste Diem). Tio estas vere epokfara projekto, sed financaj aŭtoritatoj kontraŭis la planon, ĉar ĝi malstabiligus mondan financon sistemon. Tial Fejsbuko, nuna nomo de la kompanio estas “Meta”, rezignis la projekton.

Dume registaroj ekhavis intereson pri tia projekto. La registaro de Ĉinio publikis ke ĝi eldonos “Ciferecan Renminbion”. Cifereca Renminbio estas tiel nomata cifereca valuto kun ŝtata garantio. Dank'al la garantio la prezo malvaste varias. Tial oni povas uzi ĝin kiel stabilan valuton.

Ne nur Ĉinio sed aliaj multaj landoj nun studis ciferecan valuton. Jam kelkaj landoj, ekzemple Bahamoj kaj Kamboĝo eldonis ciferecan

valuton. Se la valuto fariĝos cifereca, la registaro povas administri ĉiun personan ekonomian aktivadon. Tio estas terura afero, ĉu ne? Kaj la registaro pli facile naski valoron de mono. Sen funkciigi monfarejon oni povas produkti abundan monon per puŝi butonon sur komputilo.

Do ni rigardis la historion de mono de antikva epoko ĝis proksima futuro. Kian monon vi volas havi aŭ uzi?

(Fino)

「エスペラントの日」のポスター

1887年7月26日にポーランドの眼科医ザメンホフによって「国際語エスペラント」が発表されました。これを記念して、7月26日は国際的な「エスペラントの日」です。世界エスペラント協会（UEA）はこの日を「言語と公正を考える日」として祝うことを提案しています。

エスペラント版

日本語版

2022年「エスペラントの日」多言語版ポスター

次のアドレスにさまざまな言語版のポスターが用意されました。一度ご覧ください。

<http://www.linguistic-rights.org/esperanto-tago/esperanto-tago-2022.html>

La Harmonio のアーカイブを読んで

今泉 久典（宮城県仙台市）

森川和徳さんが、本誌 La Harmonio（以下「LH」と略）のバックナンバーを PDF ファイルにしてアーカイブを作成してくださいました。1～9、14、15 の各号は欠番ですが、RH が創設された 1966 年に発行された第 10 号から昨年発行された 248 号まで収録されています。私は東北大学に入学した 1979 年に RH に入会しましたが、卒業後に就職した勤務先で転勤による引越しが多かったこともあり、LH を含む過去の機関誌等の資料をほとんど処分してしまったので、このような形でバックナンバーを見ることができるのはありがたいことです。

バックナンバーの中で、発行当時に読んで強い衝撃を受けた記事があります。1980 年代後半から RH の学生ロンドが衰退し、私が学生時代に所属していた仙台 RH も消滅してしまいましたが、そのような状況を背景に当時の学生会員により RH 運動を強く批判する論稿が 137 号（1990 年 4 月）に掲載されました。学生会員と私を含むその前の世代である市民会員の間にある認識のギャップを指摘、「エスペラントのことをやりたい。エスペラントを学んで文通や旅行をしてみたい。」と思ってサークルの戸をたたく人に普及活動をやらせる RH 運動に対して学生がいくらイメージは「衰退」「退屈」「仕事」「義務」といったもので、結果として学生ロンドは衰退してしまったのだと主張し、「RH のこの失敗はとても罪が重いと思うのです。『学生ロンドを独り占めしましたが、今ではほとんど学生がいなくなりました。日本のエスペランチストの皆さん、御免なさい』と RH は謝るべきです。」と述べていました。

鋭く心に突き刺さる文章でした。「謝れと言うなら、いくらでも謝るけど、ではどうすれば良かったのだろうか？」自問自答しましたが答えは見つかりませんでした（今も見つかっていません。）。

この論稿を読んだ時期からしばらくして私はエスペラント活動から離れてしまいました（その辺の事情は前号の「東北でのエスペラント運動体験（1979-2021）」で書かせていただきました。）。そして 2003 年に転勤で盛岡に赴任し、エスペラントを再開した時に初めて LH に寄稿

しました。196号(2003年8月)に掲載された「岩手 Rond 第2回例会報告」という記事です。その後、イーハトブ・エスペラント会や仙台エスペラント会での活動を行いながら、時々拙い文章を寄稿させていただいています。

私が読んだ前述の学生会員の論稿では RH を厳しく批判した文章の後で「とはいうものの、今の RH にこんなことをいうのはリューマチを病む文無しの老人に昔の借金を払えというものでしょうから、これ以上の責任追求は止めておきましょう。」と記されていました。今のエスペラント界の現状では 62 歳という私の年齢も「老人」と言うてはいけません。また、どうやったら「昔の借金」を払うことができるのかも見当がつかないことです。とりあえず今できることを地道にコツコツとやる。私はそう考えています。そして、その原動力になっているのは、RH 運動の理念だと感じているのです。

(終)

<1966 年以降の本誌 La Harmonio のアーカイブ>

La Harmonio 213 号(2007 年発行)以降はネット上で公開しています。

http://esperanto.jp/arkivo_harmonio.html

これとは別に、1966 年以降の La Harmonio の古い号をスキャンして PDF ファイルにして、今年 4 月に La Harmonio アーカイブを作成しました。アーカイブに保管しているのは、10 号(1966 年 10 月発行)～13 号(1968 年 7 月)、16 号(1968 年 12 月)～248 号(2021 年 10 月)、全文エスペラント La Harmonio 1 号～8 号(1971～1977 年)です。残念ながら、初期の 1 号～9 号・14 号・15 号は欠号です。それでも、1966 年発行の 10 号からの計 245 号分は揃えることができました。

このアーカイブは RH 会費を納入された方々に公開します。

La Harmonio の古い号には個人情報が入っていますので、閲覧したい方は「La Harmonio の PDF ファイルは、個人の閲覧でのみ使用し、第三者には渡しません。」旨を表明してください。RH 入会年と入会時の Rond もお知らせください。

連絡先のメールアドレスは kz_morikawa@yahoo.co.jp です。

(森川和徳)

2022年のイベント

★ 第107回世界エスペラント大会

コロナ禍のため、2020年の第105回、2021年の第106回大会は Virtuala Kongreso として完全オンラインで開催されました。今年の第107回世界大会（La 107-a Universala Kongreso de Esperanto）は、3年ぶりの対面での大会となり、8月6日～13日、カナダのモントリオール（Montrealo）で開催されました。大会会場はケベック大学モントリオール校のキャンパス。

参加申込み者は859人でしたが、実際に会場に参加したのは半数程度とのことです。日本人の参加申込み者は27人でしたが、会場参加者はわずか3人でした。

3年ぶりの対面形式となった大会を参加者は十分に楽しんだとのことです。

★ 第109回日本エスペラント大会

第109回日本エスペラント大会（La 109a Japana Esperanto-Kongreso）は、9月23日～25日、八王子市学園都市センター（東京都八王子市）で開催されました。

現地参加とオンライン参加のハイブリッド形式で実施されました。大会参加申込者が397人。うち、現地参加者が177人でした。それ以外は、オンライン参加者と不在参加者です。

大会の内容は、これまでどおり、各種の講演、コンサート、地元芸能「八王子車人形」の紹介、分科会などが行われました。

オンライン技術には Zoom と Discord という2つのツールが使用され、Zoom はホールでの多数の参加者がある番組に、Discord は小人数の分科会にと、それぞれの特長が活かされました。

インターネット情報

★ 信國さんの歌が YouTube で公開

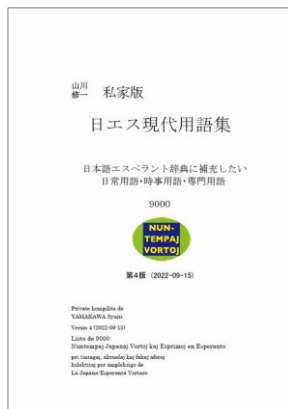
信國 裕さんのエスペラント・オリジナル曲が YouTube で公開されています。2021年9月より順次公開され、“La vojo”, “La kvieta pasio”, “Promenu solaj ni” など、現在 14 曲が公開されています。

YouTube にて [hirosi nobukuni](#) で検索してください。

★ 現代用語集が JEI 会員を対象に公開

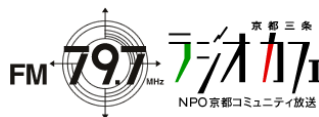
今年 9 月に山川修一さんが編さんした『私家版 日エス現代用語集 第 4 版』の PDF ファイルが JEI (日本エスペラント協会) 会員を対象に無償公開されています。これは、宮本正男編『日本語エスペラント辞典第 3 版』(1998 年発行)に入っていない 9000 以上の単語ならびに表現を収録しています。日常・時事・専門用語を補充する用語集で、現代の生活で大変便利です。

この用語集は JEI 会員専用ウェブページにあり、閲覧するにはユーザー名とパスワードが必要です。JEI 会員で登録されていない方は JEI 事務局 (esperanto@jei.or.jp) にお問い合わせください。

★ FM 放送「エスペラントって何？」が 150 回超え

京都エスペラント会は、京都地域 FM 局「FM79.7MHz 京都三条ラジオカフェ」にて有料放送番組「エスペラントって何？」を毎月第 2 と第 4 水曜日の 13:04~13:10 (6 分間)に行っています。海外からのエスペランティストへのインタビュー、初心者のエスペラントを始めた理由、歌など、豊富な話題で、エスペラントを紹介しています。2016年3月9日から開始され、2022年6月に

は 150 回目となっています。

次のウェブページでこの放送を聴くことができます。

<http://radiocafe.jp/201603001/>

★ 第 4 回 エスペラント紹介動画コンクール

JEI（日本エスペラント協会）が 2021 年に募集し、次の動画が優秀賞を受賞されました。エスペラントの宣伝に使用しましょう。

* 作品：『エスペラント学園』（4 分 56 秒）

作者：赤羽雄斗・ボバポンタス・wakame gohan

* 作品：『エスペラントの良いところ 知り合いの外国人に聞いてみた！』（2 分 47 秒）

作者：一般社団法人 関西エスペラント連盟

* 作品：『エスペラント講座』（2 分 8 秒）

作者：早稲田大学 土田是枝研究室（7 人班）

次のウェブページで詳細を閲覧できます。

<https://www.jei.or.jp/rezulto-4a-konkurso-de-filmeto/>

★ エスペラントの今

JEI（日本エスペラント協会）の広報委員会がマスコミ向けに「エスペラントの今」を発行しています。最近の発行は次のとおりです。

第 22 号：世界文学と〈東西双書〉世界の名作をエスペラント訳で — ユネスコの東西文化交流プロジェクト（2021 年 3 月）

第 23 号：広島・長崎の心を世界へ
（2021 年 8 月）

第 24 号：40 年目を迎える、エスペラント語での東アジア青年交流
～ コロナ禍も乗り越えて～
（2022 年 3 月）

第 25 号：ウクライナ侵攻が続く中、現地からの声に耳を傾ける
（2022 年 6 月）

この広報紙の PDF ファイルが次のウェブページからダウンロードできます。

<https://www.jei.or.jp/esperanto-no-ima/>

2022 年 11 月のイベント

※下記イベントや各地ザメンホフ祭の詳細を知りたい方は、編集部までご連絡ください。

★ 第 62 回東北エスぺラント大会（現地参加）

期日：11月5日(土)14時 ～ 6日(日)13時

会場：ヒルズサンピア山形（山形市蔵王飯田637）

主催：山形エスぺラントクラブ 後援：東北エスぺラント連盟

講演者：後藤 斉、菊島和子、堀 泰雄

参加費：①一般 3,000 円 ②障害者 1,000 円 ③不在参加 1,000 円

④宿泊費 12,000 円 ⑤ 2 日目昼食 1,000 円

参加申込：振替口座 02260-2-135459 東北エスぺラント大会山形

連絡先：今泉久典（メール shinjiro.imaizumi@gmail.com）

「コロナ禍の影響で 1 年延期となっていた東北大会が山形市で開催されます。多くの皆様のご参加をお願いします。当日の実参加ができない方でも不在参加で大会開催をご支援いただければ幸いです。」

★ 第 94 回九州エスぺラント大会（オンライン）

期日：11 月 27 日(日)

形式：Zoom によるオンライン開催

参加費：500 円

講演者：堀 泰雄、間宮 緑、KIM Seon-Wook (Suno)

参加申込：振替口座 01730-7-90788 福岡エスぺラント会

連絡先：武藤たつ子（メール mutotatuko@gmail.com）

★ 第 21 回中国・四国エスぺラント大会（オンライン）

期日：11 月 27 日～12 月 18 日、毎週日曜日

午後 8 時から 9 時まで、4 日間開催

形式：Zoom によるオンライン開催

（Zoom の仕様の関係で参加の人数は 100 名まで）

内容：各エスぺラント会が一回の番組を担当。

連絡先：木谷奉子（メール verdasalono@gmail.com）

2023年のイベント

★ 第71回関西エスペラント大会

La 71a Kongreso de Esperantistoj en Kansajo

主催：関西エスペラント連盟、はりまエスペラント会

期日：2023年6月3日(土)～4日(日)

会場：イーグレひめじ（兵庫県姫路市）

★ 第108回世界エスペラント大会

La 108-a Universala Kongreso de Esperanto

期日：2023年7月29日(土)～8月5日(土)

開催都市：イタリア・トリノ

ウェブ：<https://www.uea.org/kongresoj>

★ EPA (エスペラント普及会) 創立100周年記念行事

La 100-jara Memorevento de la Fondiĝo de EPA

期日：2023年9月16日(土)～18日(月・祝)

会場：天恩郷（京都府亀岡市天恩郷）

主催：エスペラント普及会 (Esperanto-Populariga Asocio)

記念講演：9月17日(日) 15:30～17:00

ザメンホフ博士の曾孫 Margaret Zaleski-Zamenhof 氏
(医師)による講演「エスペラントとザメンホフ一家」
YouTube でライブ配信が行われます。

★ 第110回日本エスペラント大会

La 110a Japana Esperanto-Kongreso

期日：2023年10月もしくは11月の2日間

会場：神奈川県川崎市を拠点としたハイブリッド方式

主催：日本エスペラント協会

協力：川崎エスペラント会

<< 編集後記 >>

本号では、第70回関西エスペラント大会でのミニ大学を中心に、最近のエスペラント運動を紹介しています。

本号は、RH 運動に関係された 300 人以上に郵送しています。このうち、102 人が 2021 年 RH 会費を納入済みです。

★ 次号発行日

次号は 250 号の記念号で、2023 年 10 月を予定しています。2023 年 9 月末までに原稿を編集部（下記の森川）宛てお送りください。皆さまのご寄稿をお待ちしています。

★ 本誌 La Harmonio の PDF ファイル

213号（2007年以降）以降のPDFファイルを公開しています。

arkivo harmonio	検索
-----------------	----

Arkivo de La Harmonio

http://esperanto.jp/arkivo_harmonio.html

La Harmonio 249 号 2022 年 10 月 20 日発行

編集発行 Rondo Harmonia（国際語教育協議会）

* 組織委員会書記局・La Harmonio 編集部・財務担当

〒618-0071 京都府乙訓郡大山崎町大山崎尻江 13-8 森川和徳

電子メール kz_morikawa@yahoo.co.jp

* ウェブサイト <http://esperanto.jp>

* RH 会費（会計年度 1月1日から12月31日まで）

◇RH 会員お一人の場合

維持会費 年 600 円

◇ご夫婦とも RH 会員の場合

維持会費+家族会費 年 900 円（600 円+300 円）

* 会費払込先

振替口座 01050-3-11902 加入者名「国際語教育協議会」

楽天銀行 マーチ支店 普通預金 3302340 「森川和徳」